

2.3 : พัฒนาระบบการแนะแนวการเรียน (Coaching) และเป้าหมายชีวิตให้เป็นรูปธรรม

1) การวิเคราะห์สถานการณ์ในพื้นที่ ในการขับเคลื่อนการดำเนินการพัฒนาระบบการแนะแนวการเรียน (Coaching) และเป้าหมายชีวิตให้เป็นรูปธรรม

หน่วยงานทางการศึกษาทุกสังกัดในจังหวัด ได้ดำเนินการขับเคลื่อนงานแนะแนวให้กับนักเรียนเป็นรูปธรรมในหลายมิติตามบริบทของเขตพื้นที่ เนื่องจากในระดับประถมศึกษาและโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษาที่ไม่มีครูแนะแนวและครูที่จบการศึกษาด้านจิตวิทยา จึงได้ดำเนินการสำรวจข้อมูลครูแนะแนวครูและบุคลากรทางการศึกษาที่จบการศึกษาด้านจิตวิทยา เพื่อนำมาเป็นข้อมูลสำคัญในการจัดทำนโยบายและทิศทางการยกระดับการขับเคลื่อนงานแนะแนว และงานสุขภาพจิตในโรงเรียนแบบบูรณาการ ตั้งแต่ระดับปฐมวัยจนถึงระดับมัธยมศึกษา เพื่อให้ผู้เรียนได้ค้นพบแนวทางการเรียน และเป้าหมายชีวิตที่ตนเองชอบสามารถปรับเปลี่ยนได้ตลอดระยะเวลาการเรียน โดยมีการจัดตั้งศูนย์แนะแนวประจำจังหวัดและประจำเขตพื้นที่การศึกษา สถานศึกษาในสังกัดสำนักงานส่งเสริมการเรียนรู้จังหวัดฉะเชิงเทรา ทั้ง 11 แห่ง มีศูนย์ให้คำปรึกษาและแนะแนว (Advice Center) อย่างน้อย 1 แห่ง ที่มีความพร้อมในการให้บริการผู้เรียน และประชาชน ซึ่งครูและบุคลากรในสังกัดทำหน้าที่แนะแนวและให้คำปรึกษาแก่ผู้เรียนและประชาชน

2) ผลการดำเนินงานการขับเคลื่อนนโยบายฯ พัฒนาระบบการแนะแนวการเรียน (Coaching) และเป้าหมายชีวิตให้เป็นรูปธรรม

2.1) การพัฒนาและปรับปรุงหลักสูตร กระบวนการเรียนรู้ให้มีทักษะที่เหมาะสมและจำเป็นต่อการดำรงชีวิต ตอบสนองต่อความสนใจและความต้องการของผู้เรียน

สถานศึกษา มีการพัฒนาและปรับปรุงหลักสูตรสถานศึกษา โดยนำข้อมูลจากระบบสำรวจแนวความสามารถพิเศษมาเป็นข้อมูล หนึ่งใน การพิจารณา และเมื่อโรงเรียนได้ทราบถึงความถนัดของผู้เรียนส่วนใหญ่สถานศึกษามีการปรับปรุงหลักสูตร ตามแนวทางดังนี้ 1. เปิดวิชาเพิ่มเติม 2. จัดกิจกรรมชุมนุมตามความถนัดของผู้เรียน 3. จัดกิจกรรมเสริมหลักสูตรที่สอดคล้องกับการพัฒนาความถนัดของผู้เรียน 4. ปรับปรุงคำอธิบายรายวิชาเพื่อให้เหมาะสมกับผู้เรียน 5. ปรับปรุงเนื้อหาการเรียนรู้ให้สอดคล้องกับความถนัดของผู้เรียน 6. มีการประเมินผลการเรียนของผู้เรียนที่หลากหลาย

ผลการดำเนินการพัฒนาระบบการแนะแนวการเรียน (Coaching) และเป้าหมายชีวิตให้เป็นรูปธรรมที่เกิดขึ้นกับสถานศึกษาในสังกัด ชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 - 3 เน้นการสร้างพื้นฐานการปรับตัวทางด้านส่วนตัวและสังคม จุดเริ่มต้นของการศึกษา รวมทั้งการแนะนำอาชีพ (Career Orientation) ทำให้นักเรียนได้รู้จักอาชีพที่หลากหลาย ชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 - 6 เน้นการจัดกิจกรรมแนะแนวที่มุ่งส่งเสริมด้านส่วนตัวและสังคม เพื่อให้มีภูมิคุ้มกันในด้านต่างๆ พัฒนาความสามารถด้านการเรียน และเรียนรู้อาชีพที่หลากหลายมากยิ่งขึ้น และให้เห็นความสำคัญของอาชีพ (Career Awareness) ทำให้นักเรียนได้ตัดสินใจ คิดแก้ปัญหาอย่างสร้างสรรค์ เริ่มรู้จักตนเอง กำหนดเป้าหมายการเรียนและอาชีพ เพื่อเป็นพื้นฐานการต่อยอดสู่การเรียน การเสริมทักษะอาชีพในระดับมัธยมศึกษาต่อไป ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 - 3 เน้นการจัดกิจกรรมแนะแนวที่เปิดโอกาสให้นักเรียนได้สำรวจความถนัด ความสนใจ ได้รู้จักและค้นพบตนเอง (Career Exploration) ผ่านการเรียนการสอนและกิจกรรมที่หลากหลาย ส่งเสริม สนับสนุนให้ทุกโรงเรียนในสังกัด ดำเนินการพัฒนา และปรับปรุงหลักสูตรการจัดการเรียนการสอน นิเทศ ติดตามการจัดการเรียนการสอน ในส่วนของสำนักงาน

ส่งเสริมการเรียนรู้จังหวัดฉะเชิงเทรา มีการจัดโครงการพัฒนาหลักสูตร “การเรียนรู้เพื่อพัฒนาตนเอง” สู่การยกระดับคุณภาพชีวิตประชาชน ซึ่งระยะแรกเป็นการพัฒนาและปรับปรุงหลักสูตรด้านอาชีพ เพื่อให้เหมาะสมและตอบสนองความสนใจและความต้องการ ของผู้เรียนในพื้นที่ที่มีการพัฒนาการแนะแนวในเรื่องของการเข้าถึงกลุ่มผู้เรียนระดับมัธยมศึกษาชั้นปีที่ 3 และระดับมัธยมศึกษา ชั้นปีที่ 6 มีการให้รุ่นพี่เป็น Coaching เป็นผู้นำในการออกแนะแนวตามสถานศึกษาต่าง ๆ ฝึกทักษะการเป็นผู้นำ การพูดแนะแนวทางการศึกษา ประสบการณ์ที่ได้มาศึกษาในอาชีพที่ตนเองถนัดและมีความสนใจตามความสมัครใจของผู้เรียน และ โรงเรียนมีการปรับหลักสูตรการจัดการเรียนการสอนให้เข้ากับยุคสมัยในปัจจุบัน เพื่อให้ให้นักเรียนได้เรียนรู้ จากการลงมือปฏิบัติจริง โดยมีการบูรณาการจัดการเรียนการสอนในทุกๆรายวิชา ที่มีการสอดแทรกประเด็นสำคัญ อาทิเช่น ทุจริตศึกษา , เพศวิถีศึกษา และประวัติศาสตร์ชาติไทย เพื่อเป็นเกาะป้องกัน เข้าใจถึงประเด็นปัญหา และให้นักเรียนตระหนักต่อการดำรงชีวิต

2.2) การส่งเสริมและพัฒนาครูผู้สอนให้มีความรู้ ความสามารถ และสมรรถนะในการแนะแนวผู้เรียน

หน่วยงานและสถานศึกษาดำเนินการขับเคลื่อนงานแนะแนวให้กับนักเรียนอย่างเป็นรูปธรรมในหลายมิติตามบริบทของพื้นที่ ส่งเสริมสนับสนุนให้บุคลากรครูผู้รับผิดชอบ งานแนะแนวโรงเรียนเข้ารับการประชุมเชิงปฏิบัติการพัฒนาครูแนะแนวแกนนำและการ Coaching เป้าหมายชีวิต ตามนโยบายเรียนดีมีความสุข มีการวางแผนในการพัฒนาครูให้มีความรู้ ความสามารถ และสมรรถนะในการแนะแนวผู้เรียน โดยมีการจัดอบรมพัฒนาครูโดยเฉพาะ เพื่อให้กลุ่มเป้าหมาย มีความรู้ ความเข้าใจเกี่ยวกับการแนะแนวและการให้คำปรึกษา รวมทั้งพัฒนาให้มีทักษะ เจตคติหรือคุณลักษณะในการแนะแนวและให้คำปรึกษาแก่ผู้เรียนหรือผู้รับบริการ ส่งเสริม สนับสนุนให้ผู้บริหาร ครูแนะแนว ครูและบุคลากรทางการศึกษาได้รับการพัฒนา องค์ความรู้เกี่ยวกับกระบวนการแนะแนว และนำกระบวนการแนะแนวไปใช้ได้อย่างมีประสิทธิภาพ ส่งเสริม สนับสนุนให้ครูแนะแนวหรือครูผู้รับผิดชอบงานแนะแนวมีจรรยาบรรณการแนะแนว และจรรยาบรรณการให้คำปรึกษา จัดทำเว็บไซต์ศูนย์เครือข่ายแนะแนวเพื่อใช้ในการประชาสัมพันธ์ ให้กับครูแนะแนว อีกทั้งยังได้ดำเนินการจัดทำกลุ่มไลน์ของศูนย์เครือข่ายแนะแนวจังหวัดฉะเชิงเทรา และมีการดำเนินงานแนะแนวที่มีความสัมพันธ์เชื่อมโยงกับงานระบบการดูแล ช่วยเหลือนักเรียน งานกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน

2.3) การจัดให้มีระบบการแนะแนว และการดูแลช่วยเหลือผู้เรียน

หน่วยงานและสถานศึกษา จัดให้มีโครงสร้างระบบบริหารจัดการแนะแนว มีคณะกรรมการ ผู้รับผิดชอบการบริหารจัดการแนะแนวของหน่วยงานที่เกี่ยวข้องทุกระดับ โดยจัดทำแผนการพัฒนางานแนะแนว แผนงาน/โครงการ ตามบริบทของสถานศึกษา จัดบริการแนะแนวครบทั้ง 5 บริการ และมีการจัดกิจกรรมแนะแนวที่มีประสิทธิภาพ มีการบูรณาการหลักสูตรสถานศึกษาที่สอดคล้องกับการแนะแนว จัดทำ จัดหา สร้างและพัฒนาสื่อ เครื่องมือและระบบสารสนเทศทางการแนะแนว ให้มีคุณภาพ ทันสมัย เพื่อการบริหารจัดการบริการและการจัดกิจกรรมแนะแนว นิเทศ กำกับ ติดตาม และประเมินผลการดำเนินงานตามมาตรฐานการแนะแนว มีการประสานความร่วมมือกับหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง ในการแก้ไขปัญหา สุขภาพจิตของผู้เรียน ซึ่งโรงเรียนได้รับความร่วมมือกับโรงพยาบาล ในการให้คำปรึกษาเกี่ยวกับปัญหาสุขภาพจิตของนักเรียน ในส่วนของอาชีวศึกษาได้จัดระบบการแนะแนวการเรียนของผู้เรียน ในระดับ

ประกาศนียบัตรวิชาชีพ (ปวช.) และระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูง (ปวส.) โดยดำเนินกิจกรรมครอบคลุม ทั้ง 5 ด้าน ได้แก่ บริการศึกษารวบรวมข้อมูลเป็นรายบุคคล บริการสารสนเทศ บริการการให้คำปรึกษา บริการจัดวางตัวบุคคล และบริการติดตามผล มีการติดตามผลผู้สำเร็จการศึกษา ติดตามผลการประกอบอาชีพ หรือศึกษาต่อ พร้อมสรุปรายงานผล

2.4) การประสานความร่วมมือกับหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง ในการแก้ไขปัญหาของผู้เรียน

หน่วยงานและสถานศึกษาได้ดำเนินการประสานความร่วมมือกับสำนักงานพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์จังหวัดฉะเชิงเทรา สำนักงานสาธารณสุขจังหวัดฉะเชิงเทรา ศูนย์สุขภาพจิตที่ 6/บ้านพักเด็กและครอบครัว/รพ.สต./อบจ./อบต./ตำรวจ/โรงพยาบาลทุกอำเภอ ในการแก้ไขปัญหาและส่งเสริมสุขภาพจิตของนักเรียนในสังกัด สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาฉะเชิงเทรา เขต 2 และได้ดำเนินการให้ทุกโรงเรียนเข้าสู่ระบบ SCHOOL HEALTH HERO (Health And Educational Reintegrating Operation) ซึ่งเป็นระบบสุขภาพจิตโรงเรียน วิถีใหม่ เพื่อเฝ้าระวัง เรียนรู้และรับคำปรึกษาเพื่อดูแล นักเรียนที่เสี่ยงต่อ ปัญหาพฤติกรรม อารมณ์และทักษะสังคม ในการส่งต่อการแก้ไขปัญหาทางสุขภาพจิตของนักเรียนได้อย่างทัน่วงที นอกจากนี้ได้เชิญวิทยากรจากศูนย์บริการคนพิการทางจิตชมรมบ้านสวนสายใย-ก้อนแก้ว มาทำหน้าที่เป็นวิทยากรบรรยายและให้ความรู้ และวิทยากรประจำกลุ่มหลังเสร็จสิ้นการอบรมครูแนะแนวแก่นำแล้ว จะมีการติดตามประเมินผลการ นำไปขยายผล เผยแพร่องค์ความรู้ ทักษะ วิธีการแนะแนวให้กับครูในกลุ่มโรงเรียนต่อไป

3) ปัญหาอุปสรรค

- ไม่มีครูแนะแนวและครูที่จบการศึกษาด้าน จิตวิทยาโดยตรง
- ครูแนะแนวมีภาระการสอนมากและงานอื่นนอกเหนือจากงานแนะแนว
- ผู้ปกครองไม่ให้ความร่วมมือในการแก้ไขปัญหาสุขภาพจิตของนักเรียน

4) ข้อคิดเห็นและข้อเสนอแนะในภาพรวม

- การขอความร่วมมือและความอนุเคราะห์ต่างๆจากโรงเรียนมัธยมศึกษา ในการเข้าแนะแนว การศึกษาต่อในสายอาชีพ เปิดโอกาสให้วิทยาลัยฯ เข้าแนะแนวการศึกษาต่อสำหรับนักเรียนที่จบมัธยมศึกษาตอนต้น ได้มีโอกาสเลือกเรียนในสายอาชีพหรือในสิ่งที่ตนเองถนัดและสนใจมากขึ้น ปัจจุบันบางโรงเรียนไม่เปิดโอกาสให้วิทยาลัยฯ เข้าไปแนะแนวการศึกษาต่อในสายอาชีพให้กับผู้เรียน

- รัฐบาลควรกำชับให้สถานศึกษาเปิดโอกาสให้เด็กพิเศษได้เข้าเรียนร่วมกับเด็กปกติ ไม่ควรปิดกั้น

- สถานศึกษาควรมีเจ้าหน้าที่ดูแลสุขภาพจิตประจำโรงเรียนทุกแห่ง

- ผู้ปกครองควรเอาใจใส่ดูแลและยอมรับคำแนะนำจากโรงเรียน เพื่อเป็นการช่วยเหลือ นักเรียนให้ได้รับการรักษาได้ทันเวลา

- การขับเคลื่อนงานต้องทำแบบต่อเนื่อง เพื่อให้เห็นผลงานที่เป็นรูปธรรม

- ควรได้รับการสนับสนุน อุปกรณ์ เครื่องมือ /ครุภัณฑ์ เพิ่มขึ้นจะช่วยลดช่องว่างของ การจัดการเรียนรู้ให้ไปในทางที่ถูกต้อง และตรงกับความต้องการของผู้เรียนและชุมชน